

Innhold

Forord	5
Kapittel 1	
Populisme og kristendom	13
<i>Kollisjon eller koalisjon?</i>	
<i>Kristin Graff-Kallevig, Sven Thore Kloster og Sturla J. Stålsett</i>	
Hvorfor populisme og kristendom?	13
Hva menes med populisme?	14
Populisme som repertoar	18
Hva menes med kristendom?	20
Bokas struktur og spørsmålsstillinger	23
Litteratur	25
Kapittel 2	
Korset, kristendommen og det norske	28
<i>Populistiske trekk i kampen om korset</i>	
<i>Kristin Graff-Kallevig</i>	
Korset og populismen	29
Brevene: Korset som identitetsmarkør	31
Kapring av korset?	37
Litteratur	44
Kapittel 3	
«Endelig kristne kvoteflyktninger!»	47
<i>Religion og populisme i norsk innvandringsdebatt</i>	
<i>Sven Thore Kloster</i>	
Innvandring, religion og høyrepopulisme i Vest-Europa	48
Partiprogram og stortingsdebatter	50
«Flyktningkrisa» i 2015 – beskjedent med religion	51

Debatten om kvoteflyktningene i 2020 – mer kultur og religion	54
Partiprogrammene: nasjonal identitet, innvandring og ambivalens om religion	57
Ulike forklaringer	60
Avsluttende kommentar om Roys og Brubakers forklaringskraft	63
Litteratur	64

Kapittel 4

Populisme i likestillingslandet	68
<i>Jorunn Økland</i>	
Kjønn og populisme i kontrast?	68
Manifestet 2083 og tradisjonelle kjønnsverdiers religiøse forankring	70
Kyrill av Moskva konfronterer FNs menneskerettighetsråd	72
Zuckerberg, Beard og tradisjonelle kjønnsverdiers klassiske forankring	73
Lokalt eller globalt?	74
Kjønn i likestillingslandet Norge	76
Ny populisme i Fremskrittspartiet	78
Likhet og likestilling som problem eller løsning?	79
Struktur eller individ?	81
Motsetningen mellom sekulær likestilling og patriarkalsk religion er misvisende	82
Konklusjon	83
Litteratur	84

Kapittel 5

Goliatmyten: Bibelbruk i høyrepopulistiske og høyreekstreme miljøer	86
<i>Hannah Strømmen</i>	
Høyrepopulisme og kristendom	88
Bevaring av bibelarven	90
Goliatmyten	93
Den banale Bibelen	97
Bibelbruk	98
Litteratur	99

Kapittel 6

Fra rett og moral til trusler og rettigheter	102
En beretning om folkevillens makt og vilkårene for økonomisk støtte til trossamfunn i dagens Norge	
<i>Helge Årsheim</i>	
Hva er problemet? Hvilket repertoar?	103
Inden Lovs og Ærbarhets Grændser, 1845-1969	104

Rett og sømd, 1969–2020	105
Stålsett-utvalget: konkrete, håndfaste krav	109
Solberg 1: Autonomi og ikke-innblanding	110
Solberg 2: Ny lov, nye kriterier	112
En populistisk repolitisering av tros- og livssynspolitikken?	114
Litteratur	116

Kapittel 7

For enden er nær	118
-------------------------------	-----

Apokalypse og klimapopulisme

Andreas H. Hvidsten

Klimapopulisme og endetidsretorikk	120
Klimaapokalypse (?)	122
Apokalypse, og hva så?	127
Litteratur	129

Kapittel 8

Frykt ikke? Religion, følelser og kristenpopulisme på norsk	131
--	-----

Sturla J. Stålsett

Frykten er mitt våpen	131
To bilder om beskyttelse	133
Populistiske intervensjoner	134
Politiske følelser	135
Frykt og kulturell proteksjonisme	136
Frykt ikke? Kirkelige responser på høyrepopulismen	138
Borg eller bro?	139
Kristenpopulisme på norsk?	141
Blikk framover	146
Litteratur	147

Kapittel 9

Sjømannskirken og høyrepopulisme	150
---	-----

Lars Laird Iversen

Hvordan jeg gikk frem	152
Litt om de sentrale begrepene i analysen	153
Hvordan snakker de ansatte i Sjømannskirken om folket?	156
Hvordan kan koblingene mellom religion og norskhet i sjømannskirkene forstås?	160
Utblick: Hva med majoritetskristendom i Norge?	163
Litteratur	163

Kapittel 10

Hvem skjuler seg bak «det allmenne»? 165
Representasjon, folkekirke og skandinavisk skapelsesteologi
Gyrid Gunnes
 Skandinavisk skapelsesteologi 166
 Skandinavisk skapelsesteologi og representasjon. 169
 Det universelle og det skandinaviske 170
 Skapelsesekklesiologi og representasjon - kritikk fra frigjøringssteologier 173
 Populisme og skandinavisk skapelsesteologi 177
 Det «allmenne» er ikke allment - et utkast til en
 representasjonspluralistisk skandinavisk skapelsesteologi 178
 Litteratur 184

Kapittel 11

Vox populi vox Dei 188
Kampen om gudsfolket
Sven Thore Kloster
 Populistisk keiser og populistiske biskoper? 189
 Populistisk reformator? 193
 Homofilstriden i Den norske kirke og populisme? 196
 Kampen om gudsfolket og Guds vilje 198
 «Folket» og «gudsfolket» - kroppsliggjøringer av ulike stemmer 200
 Litteratur 202

Kapittel 12

Folkelige forsvar for familieverdier 204
Putins populisme og kristendom i Russland
Vebjørn L. Horsfjord
 Grunnlovsendringer 205
 Putin - putinisme - populisme 207
 Folket, retorikken og sakene 209
 Kristendom, religion og det populistiske sakskartet 211
 Kristendom i populismens repertoar 214
 Populisme av globale dimensjoner 215
 Populistisk makt nasjonalt og internasjonalt 219
 Litteratur 219

Kapittel 13

Latin-Amerika 222

Populismens paradis

Ole Jakob Løland

Religion og populisme 223

Relevansen av kristendom for forståelsen av latinamerikansk populisme 224

Definisjoner av populisme 225

Klassisk populisme: Peronismen 226

Nyere venstrepopulisme: Chavismen 228

Folket som går i Jesu fotspor 229

Nyere høyrepopulisme: Bolsonaro 232

Den religiøse populismen kommer fra både høyre og venstre 234

Litteratur 235

Kapittel 14

Mødre mot makta 237

Norma Gabler og kristenpopulismen i USA

Hilde Løvdal Stephens

Hvorfor Norma Gabler og den offentlige skolen? 238

Trekk i populismen i USA 239

Den motvillige grasrotaktivisten? 241

Tapet av det kristne USA 243

Kampen mot eliten 245

Den flerkulturelle skolen og den politiske korrektheten 247

Skolen og kristenpopulismen etter Gabler 249

Litteratur 251

Kapittel 15

Fransk katolsk-sekularisme som populistisk strategi? 255

Ingeborg Misje Bergem

Laïcité-prinsippets historie 256

Hodeplagg-debatten 258

Populisme, laïcité og Nasjonal samling 259

Nasjonal samling 260

Islam og laïcité i den franske samfunnsdebatten 262

Arven fra kolonitiden 265

Avslutning 266

Litteratur 267

Kapittel 16

Mobilisering av motmakt? 270

Nye blikk på kristendom og populisme

Kristin Graff-Kallevåg, Sven Thore Kloster og Sturla J. Stålsett

Konfliktlinjer og kriser 271

Populismen og pandemien 273

Paradokser: Ekspertise, krise og beskyttelse 275

Religiøs populisme som motmakt? 278

Populisme og kristendom 281

Religion, populisme og motmakt 283

Litteratur 285

Forfatterpresentasjon 287

Stikkord 289